

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „ TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	50 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin	
Pe jumătate de an	25 „		până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200	
Pe un pătrar de an	12 1/2 „		de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.	
Un număr	1 Leu.			
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.			

Nr. 4304. B. ex 1923.

Notă oficială.

Cu 1. Ianuarie 1924., adică cu începutul noului an bugetar urmează să se pună în curgere și gradatiile noue pe seama preoților, cari în decursul anului bugetar curent, adică până la 31. Decembrie 1923. st. n. au împlinit, respective împlinesc 5, 10, 15 și 20 ani de serviciu.

Onorații preoți, cari până la această dată împlinesc 5, 10, 15 și 20 ani serviciu, să-și înainteze deci fără amânare și pe cale ierarhică, adică prin P. On. oficii protopresbiterale, atestatele de serviciu, pentru ca de cu vreme să putem interveni la On. Minister al Cultelor și Artelor pentru încuviințarea gradatiilor cuvenite.

Caransebeș, la 28. Septembrie 1923. st. v.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Nr. 3899 E/1923

Cătră On. Preoți și învățători confesionali din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

On. preoți și învățători, cari au rămas în restanță cu contribuțiunile publice după pământul sesional, respective după pământul școlar ce-l folosesc ca dotațiune, să achite fără mai departe amânarea această restanță a lor.

Caransebeș, în 25 Septembrie 1923.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Cuvântarea

păr. **PETRU BIZEREA** din Deta, cu care a întâmpinat, cu ocaziunea vizitațiunii canonice de acolo, pe **P. S. Episcop diecezan.**

Prea Sfințite Stăpâne,

În numele Românilor dreptcredincioși din comuna Deta, am cinstea să Vă urez bună sosire în mijlocul nostru. V'am așteptat cu dor, Prea Sfințite Stăpâne, căci niciodată țărâna acestei comune nu a fost călcată de piciorul unui arhieru român. V'am așteptat, — pentru că niciodată par'că nu s'a simțit, ca acum, nevoia de energie conducătoare morale în lupta ce se desfășură pentru consolidarea și propășirea scumpei noastre biserici și a iubitei noastre patrii. Este adevărat, că războiul cel mare al lumii a adus pentru noi unitatea națională, dar ne lipsește unitatea sufletească, pentru că dragostea dintre frați a slăbit foarte mult. Coborârea Prea Sfinției Voastre între noi este cel mai bun prilej pentru întărirea dragostei dintre frați. Cunoscând îndelungata activitate, ce ați desfășurat ca vrednic lucrător în fruntea treburilor bisericesti încă de pe când eparhia Caransebeșului eră păstorită de Nicolae cel blând, ucenicul sfântului și marelui Andrei, nădăjduim, că sub conducerea înțeleaptă a Prea Sfinției Voastre vom putea lucra din ce în ce mai spornic pentru folosul eparhiei noastre și al bisericii naționale în genere, cum și pentru binele și fericirea acestei comune creștine ortodoxe, în special.

Această casă, Prea Sfințite Stăpâne, în care Românii ortodocși din Deta se adună în zilele de sărbătoare pentru a înălța rugăciuni cătră Tronul Celui Prea-Înalt, — cea mai veche casă din acest orașel, — a fost zidită cu sudoare românească spre desfășurarea acelora, cari nu vedeau în bietul Român decât numai o vită bună de pus la jug. Acest loc, în care noi am așezat primul altar ortodox român, a mai slujit și în alte vremuri ca altar pentru un preot romano-apusean din familia moștenitorilor acestei case, care — după datina bisericii, căreia servia — își oferea

missele (liturgiile) sale pentru biruința armatelor lui Kossuth dela 1848, și care preot în același an a schimbat crucea Mântuitorului cu paloșul de oțel al opresorilor noștri și a alergat în Ardeal în fruntea unei cete de revoluționari, ca să lupte împotriva oștirilor române ale lui Avram Iancu.

Iar cu 60 de ani mai înainte de revoluția anului memorabil 1848, adică la 1788. — cu 4 ani după revoluția lui Horia din Ardeal, — aici în apropierea acestui loc au fost spânzurați 53 de Români ca revoluționari, între cari și 2 preoți de legea românească ortodoxă.

Ar fi prea dureros să Vă desfășurăm întreg trecutul sbuciumat al creștinilor români din acest opid, în care dela întemeierea lui (1723), de acum 200 de ani, — întemeiere, care zilele trecute s'a sărbătorit cu mult fast, — nu s'a auzit slujbă românească, necum pământul lui să fie fost atins de piciorul unui vlădică românesc.

O picătură din amărăciunea acelor zile grele, trăite de înaintașii noștri, s'a revărsat și asupra noastră, a celor de azi, cari — deși avem fericirea a trăi într-o patrie românească liberă și cu hotarele lărgite, — decând ne străduim a înfripă parohia ortodoxă română aici în Deta, ne izbim la tot pasul de greutăți nespuse. Acestor greutăți, Vă rugăm, să atribuim și modestia, cu care Vă întîmpinăm în acest loc de rugăciune al nostru.

Avem însă nădejde neclintită și credință tare, că cu timpul și comunitatea noastră ortodoxă va crește și va înflori. În această nădejde ne întărește și vizita P. Sf. Voastre în aceste părți dela granița României, peste care graniță privesc cu dor și cu durere ochii înlăcrimați ai câtorva sute de mii de frați robiți, și cu deosebire ne întărește în această credință cinstea ce o faceți acestei comune, reședința unei plăși conduse de cel mai harnic primpretor și cel mai bun creștin din funcționarii administrativi, câți îi are astăzi țara noastră întregită, a cărui deviză este, că în fruntea tuturor trebuie să meargă preotul cu crucea și învățătorul cu lumina, și numai pentru cei ce nu se pleacă nainte crucii și a luminii trebuie să vină stăpânirea lumească cu legea și cu sabia.

Iată, P. Sf. Stăpâne, de ce nădăjduesc eu, umilul servitor al acestui modest altar și devotatul fiu sufletesc al P. Sf. Voastre, că dacă ne va învrednici Cerul să Vă vedem cercetându-ne iarăși peste câțiva ani, să Vă putem primi în biserica noastră românească zidită potrivit canoanelor și prescripțiilor bisericii ortodoxe.

Dumnezeu să Vă dăruiască, P. Sf. Stăpâne, mulți ani cu sănătate deplină, ca să ne mai puteți cerceta și să Vă bucurați de roadele muncii ce ați depus și depuneți pentru prosperarea bisericii și a neamului nostru.

Vizitațiunea canonică din jurul Detai.

(Continuare)

Opațița.

În 12/25 Septembrie a. c. se face vizitațiunea canonică în comunele *Opațița și Birda*.

Arhiepiscopul și suita lui pleacă din Deta la oarele 8 dimineața, însoțiți fiind de dl deputat Patrichie Rămneanțu, de dl primpretore V. Boleanțu, pretorele P. Baba, primarul și secretarul comunal din Deta.

Comuna Opațița, locul nașterii dlui deputat P. Rămneanțu, este ținta, spre care ne îndreptăm. La hotar ne așteaptă 30 călăreți, îmbrăcați sărbătorește, cu căciule negre, cu pene de curcan în căciule, care sunt împrejmuite cu pantlice treicolor. Pe cai covoare și „cilimuri“ dintre cele mai frumoase. Drumul e ca masa, așa cum sunt toate drumurile din plasa dlui primpretore V. Boleanțu. Tot la hotar ne așteaptă popor mult, antistea comunală, în frunte cu primarul și secretarul comunal, care binevintează pe Arhiepiscopul. La convoi se asociază acum și trăsurile din Opațița, care ne-au ieșit întru întâmpinare. În sunetul clopotelor își face intrarea Arhiepiscopul în această micuță comună, gătită în haine de sărbătoare. La marginea comunei este ridicat un frumos arc de triumf, cu inscripția „Bine ați venit“. Stâlpii telefonului și ai telegrafului sunt împodobite cu verdețată și drapele naționale. Casele curate, dela un capăt al comunei până la celalalt, sunt împodobite cu covoare de toată frumusețea, așezate în ferestri și pe porți. Școlarii, sub conducerea învățătorului Imbroane și poporul fac spalier până la biserică, unde este ridicată a 2-a poartă triumfală, cu inscripția „Osana, bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului“.

Sub acest arc de triumf așteaptă, îmbrăcați în ornate, preoții: Tiberiu Mărgineanțu al locului, Trăilă Bogdan din Omor și Petru Bizerea din Deta. Arhiepiscopul coboară din trăsură, sărută crucea și evanghelia, pe care i-le prezintă preoții, apoi este condus cu litia în s. biserică, unde se face un scurt serviciu divin, așa cum se cuvine la venirea Arhiepiscopului. Răspunsurile le dă foarte frumos corul școlarilor. La finea serviciului, preotul T. Mărgineanțu binevintează pe P. S. Sa în cuvinte bine întocmite. Prea Sfințitul se adresează apoi poporului cu o cuvântare plină de avânt, în care dă credințioșilor povești și învățături, ca să țină cu credință la biserica strămoșească, la datinile, limba și obiceiurile strămoșești. Terminând cuvântarea, binecuvântă poporul, apoi intră în altar, unde controlează chivotul cu sf. părțile, proscomidierul și vasele sfințite.

Eșind din biserică, pornim cu litia la locul, unde este așezat modestul monument al eroilor din comună, căzuți pe câmpul de onoare în războiul mondial. Aici se cântă troparele morților, ectenia și Arhiepiscopul cetește rugăciunea de deslegare, după care protopresbiterul A. Ghidiu ține o scurtă cuvântare, care scaldă în lacrimi ochii celor adunați în jurul monumentului.

Dela monument procesiunea pleacă spre cimiter, unde deasemenea se face o mică slujbă, cetind Arhiepiscopul rugăciunea de deslegare.

După acestea litia se întoarce la biserică și Prea Sfințitul este condus, tot cu litia, până la locuința preotului.

P. S. Sa face apoi mai multe vizite în comună: la învățătorul confesional Imbroane, la secretarul comunal Iosif Palotaș, la primarul Nicolae Bândariu, în a cărui casă este primit cu lumină aprinsă și cu apă sfințită, cum era obiceiul la cei bătrâni. Mai cercetează apoi pe evlaviosul creștin Spasoie Ciublea, care — spre lauda

lui fie zis — are 3 fetițe și 1 băiat în școala medie, și pe fruntașul Patrichie Jivan.

După terminarea vizitelor trecem cu toții la școală, unde P. S. Sa primește comitetul și epitropia parohială, cărora le pune la inimă, să aibe totdeauna în vedere numai și numai binele bisericii și al școlaii.

Sfârșindu-se și aceasta, Prea Sfințitul face o riguroasă revizie la oficiul parohial.

Obosiți ne așezăm la masa ospitală a preotului, unde doamna casei, ajutată de sora preotului, ne servește o gustoasă masă. Ridicând P. S. Sa masa, se face pregătirile de plecare la comuna

Birda.

Bandierul din Opațița ne conduce până la Birda; la trăsurile noastre se mai atașează încă 15 trăsuri din Opațița.

La hotarul comunei Birda P. S. Sa este întâmpinat de încă alți 30 călăreți din Birda, de primăria comunală și de mai mulți fruntași. Și călăreții de aici sunt frumos îmbrăcați; cali sunt încinși cu covoare dintre cele mai frumoase și tot lucruri de mâni femeiești. După ce Prea Sfințitul este salutat de către primarul Ioan Ițu și secretarul Iosif Henn, — pornind într'un lung și impozant convoi spre comună, care în dangătul clopotelor ambelor biserici, căci aici este și o biserică luterană a populației germane, — Arhipăstorul își face intrarea în comună, a cărei case și străzi sunt pavozate cu drapele naționale și cu covoare. Cilimurile (covoarele) puse în ferestre, pe porți și cele pironite pe pereți sunt și aici lucrate după gustul femeii române și sunt de o deosebită frumusețe.

Ajungem la biserică. La poarta bisericii se înalță majestos un frumos arc triumfal, cu inscripția: „Întru mulți ani Stăpâne!” Aici așteaptă preoții: Ioan Mărgineanțiu al locului, Const. Doboșan din Sculea și Petru Bizerea din Deta cu sf. evanghelie, crucea și icoana hramului, incunjuțați de elevii școlaii confesionale, sub conducerea învățătorului Ioan Bocșan, precum și de mulțimea poporului de ambele naționalități.

În biserică se face serviciul obicinuit la venirea Arhierului, la finea căruia preotul locului bineventează pe P. S. Sa. Prea Sfințitul îi răspunde, mulțumid credincioșilor pentru buna primire și indemnându-i la păstrarea credinței străbune. Le dă apoi povețe și învățături pentru susținerea școlaii confesionale și pentru ca să mențină buna armonie atât între dânsii, cât și cu confrății germani.

Sfârșind cuvântarea, P. S. Sa binecuvântă poporul adunat, implorând binecuvântarea cerească asupra caselor și asupra lucrurilor mânilor lor; apoi intră în altar, pentru ca să se convingă, cum sunt păstrate cele sfinte și vasele sfințite.

Din biserică Arhierul este condus cu litia până la poarta bisericii, de unde, însoțit de suita Sa, se îndreaptă spre biserică luterană, căci germanii din comună își exprimaseră dorința să-i prezinte omagiile lor înaintea bisericii lor. În poarta bisericii, incunjuțat de poporul său, stă pastorul Petru Fáy, care îl bineventează în limba germană, accentuând buna înțelegere între confesiuni. Îi răspunde P. S. Sa, exprimându-și convingerea, că buna înțelegere, pe care a constatat-o acum, va dăinui și de acum înainte.

De aici trecem la școala confesională, unde este salutat de învățătorul I. Bocșan. Aici Prea Sfințitul se întreține cu școlarii și mai pe urmă cu membrii comitetului și cu epitropia parohială.

Însoțit de comitetul și epitropia parohială, de preotul locului și de secretarul consistorial, P. S. Sa cercetează

cimiterul, unde se face o mică rugăciune pentru odihna sufletelor celor adormiți, cetind Arhierul rugăciunea de deslegare.

Vizite a făcut P. S. Sa și aici: la pastorul luteran, la primar și încă la 2 creștini evlavioși, unul sărac și altul mai bogat.

Terminând și cu acestea, ne îndreptăm spre locuința preotului, unde P. S. Sa face o minuțioasă revizie oficiului parohial.

După o mică și românească gustare, pe care cu atâtă dragoste ne-a servit-o doamna casei, ajutată de ficele sale, ne grăbim la trăsuri și în sunetul clopotelor și între uralele mulțimei părăsim comuna.

Pe acelaș drum, pe care am venit, ne întoarcem la Deta. Călăreții dela Birda și cei dela Opațița formează avangarda până la Opațița. De aici ne însoțește numai bandierul dela Opațița până la hotarul din spre Deta.

Se înserase binișor, când am ajuns la Deta. D-na Boleanțiu, cu afabilitatea-i cunoscută, ne oferă jarăși o bogată masă, după care ne retragem spre a ne odihni.

Berecuța.

Miercuri, la 13/26 Septemv. a. c., la orele 8, dimineața, ne aranjăm de plecare la Berecuța, o comună filială la Birda, care nu are nici biserică și nici școală.

Prea Sfinția Sa și suita Sa, însoțiți de par. protopresbiter I. Gheția al Buziașului, de dl deputat P. Rămneanțiu, de dl primpretore și dl pretore, își iau drumul din Deta preste Opațița la Berecuța. În Opațița, care și astăzi e în haină de sărbătoare, clopotele bisericii sună la trecerea prin comună a Arhipăstorului. Deja la hotarul comunei Birda, pe care de astădată o lăsam la stânga, ne întâmpină bandierul de 30 călăreți din comunele Mănăstirea și Berecuța. Tot aici ne întâmpină și primăria și antistea acestor comune, în numele cărora secretarul comunal bineventează pe P. S. Sa. Mulțumindu-le Prea Sfințitul pentru întâmpinare, convoiul se pune în mișcare și trecem prin comuna Mănăstirea, unde se atașează bandierul de 24 călăreți al Sârbilor din comuna Săn-George.

Ajungând în Berecuța, poporul așteaptă în haine de sărbătoare. Toate casele, porțile și ferestrele erau împodobite cu covoare și cilimuri de cea mai rară frumusețe și de o adevărată artă națională românească.

La mijlocul satului este așezată o cruce în umbra unui dud mare. În fața crucii e pusă o masă, acoperită cu o față lucrată artistic. Pe ea este așezată sf. cruce, 2 sfeșnice cu lumini, un castron cu apă și o chită de bosioc.

Ajunși la această cruce, unde așteaptă preoții în ornate cu evanghelia și crucea, par. protopop I. Gheția salută pe P. S. Episcop în numele tractului și al poporului credincios, exprimând bucuria și mulțumirea pentru marea cinste, de care l-a învrednicit P. S. Sa. Prea Sfințitul le mulțumește pentru iubirea, cu care este primit și îndeamnă pe credincioși la muncă, ca să se vadă și ei cu biserică lor proprie.

Se face sfințirea apei. Celebrează protopierii: A. Ghidiu și I. Gheția, secretarul cons. R. G. Ancuș, preoții: I. Mărgineanțiu, fiul său Tib. Mărgineanțiu, P. Bizerea din Deta și diaconul M. Rădoi. Școlarii fac spălierul sub conducerea învățătorilor I. Bocșan din Birda și Zaharie George din Mănăstirea, acest adevărat apostol al culturii românești din Mănăstirea și Berecuța. Urmând sărutarea sf. cruci, Prea Sfințitul stropește poporul și școlarii cu apă sfințită.

Terminată sfințirea apei, par. protopop A. Ghidiu adresează poporului o scurtă cuvântare, arătându-le, că

s'a făcut sfințirea apei în liber, pentru că pentru credincioșii din Berecuța ceriul formează cerimea bisericii, pământul padimentul, iar crucea, înaintea căreia ne rugăm, turnul bisericii. În dudul, sub care se umbrește sf. cruce, în loc să se vadă Zachei, se arată încrucișate stindardele cu mândrul nostru tricolor, care ne vestește, că suntem în România mare, în care se cade, ca și Berecuțenii să-și aibe lăcașul lor de închinare lui Dumnezeu.

Prea Sfințitul, însoțit de suita Sa, cercetează pe 3 țărani evlavioși, între cari pe unul foarte sărac. Casele sunt curate și bine îngrijite.

Dela Berecuța, însoțiți de aceleași banderii și de încă 10 trăsuri, ne întoarcem îndărăt la

Mănăstirea.

La marginea acestei comune se află mănăstirea sârbească Sf. George. La dorința fraților din această mănăstire, P. S. Sa se coboară și la dânsii. La poarta mănăstirii este întâmpinat și primit de arhimandritul Ștefan Nicolici, care este încunjurat de ieromonahii Serafim Jurcovici, Sergie Iovanovici și monahul Simeon. Dela poartă Prea Sfințitul este condus în biserică cu cântarea troparului s. M. M. George, căci acesta este hramul sf. mănăstiri. Din biserică trecem cu toții în locuința arhimandritului, care servește de conac și P. S. episcop când vine. Despărțământul acesta este o adevărată reședință. Personalul mănăstirii a vorbit românește atât cu P. S. Sa, cât și cu noi ceilalți.

Plecând de aici, intrăm în comună și ne oprim la școala confesională, unde preotul I. Mărgineanțiu bineventează pe Prea Sfințitul și cu mâna tremurândă cetește actele privitoare la despărțirea ierarhică din această comună, întâmplată înainte cu vre-o 20 ani. Învățătorul Z. George încă salută pe P. S. Sa, prezentându-i omagiile Mănăstireniților.

Aici la școală Prea Sfințitul se întreține aproape cu fiecare școlar, apoi primește și se întreține cu membrii comitetului parohial.

Mai cercetează P. S. Sa școala sârbească, precum și pe 2 țărani evlavioși.

Sosind vremea prânzului, trecem cu toții la locuința învățătorului, unde doamna casei ne servește o modestă, dar foarte gustoasă masă de post.

Timpul înaintează mereu și astfel ne grăbim, ca cu acelaș convoi, cu care am intrat în Mănăstirea, să părăsim această micuță comună cu casele curate, împodobite cu frumoase covoare și cilimuri.

Sân-George.

Din Mănăstirea plecăm spre Sân-George și suntem petrecuți de banderile din Mănăstirea, Berecuța și Sân-George și de câteva trăsuri din Berecuța și Mănăstirea.

La hotarul comunei se mai atașează încă vre-o 20 călăreți din Sân-George și astfel într'un impozant convoi, Arhipăstorul Românilor otodocși de pe aceste plaiuri își face intrarea solemnă în această comună curat sârbească, care și ea a îmbrăcat haină de sărbătoare, împodobindu-și casele curate cu covoare și cilimuri frumoase, dar cari se deosebesc de cele românești.

De notat este, că P. S. Sa a coborât la frații și coreligionarii noștri Sârbi numai la expressa lor dorință.

Poporul cu mic cu mare așteaptă la școala lor confesională, căci biserică nu au, aparținând ei sf. mănăstiri din comună Mănăstirea. Cântăreții satului, în

frunte cu monahul — învățător ajutor Simeon, întâmpină pe Prea Sfințitul cu troparul s. M. M. George și îl conduc în școală. Trei fete prădau Prea Sfințitului și suitei Sale 3 cununi de flori.

P. S. Sa, intrând în școală, mulțumește poporul pentru manifestațiunile arătate și pornite din dragoste. O credință ne leagă și de aceea îi și îndeamnă la păstrarea credinței, la vieață pacinică și armonioasă cu ceilalți cetățeni ai patriei. Coreligionarii sârbi pricep și vorbesc cu toții românește și astfel au priceput perfect și vorbirea Prea Sfințitului, pe carele l-au aclamat cu „jivio“.

Tot în acordurile troparului s. M. M. George Prea Sfințitul este condus la trăsură și între puternice aclamări de „jivio“ convoiul se pune iarăși în mișcare.

Omor.

Dela Sân-George călăreții acestei comune mănăstirești ne însoțesc până la Omor, comună mixtă, locuită de Români și Maghiari.

La hotarul comunei ne întâmpină călăreții din Omor și primăria cu antistea comunală, în numele cărora secretarul comunal prezintă Prea S. Sale omagiile locuitorilor din comună.

Comuna are străzi largi și curate. Casele mari, frumoase și sunt împodobite cu covoare admirabile și drapele naționale.

Înaintea crucei din mijlocul satului, sub un frumos arc triumfal, Români și Maghiarii așteaptă sosirea Arhiepiscopului. În fruntea poporului stau preoții îmbrăcați în ornate: protoiereul Aug. Ghilezan, șeful tractului, preotul Trăilă Bogdan al locului, P. Bizerea, Tib. Mărgineanțiu și diaconul M. Rădoi. Păr. protopop Aug. Ghilezan salută călduros pe P. S. Sa, care de aici e condus cu prapori și cu copii îmbrăcați în stihare, în sunetul clopotelor dela ambele biserici, la capela, care e aranjată în sala de învățământ a școlii confesionale, căci biserică e demolată.

Aici, după serviciul divin săvârșit de protoiereul și preoții de mai sus, îl bineventează pe P. S. Sa preotul locului T. Bogdan. — Arhiepiscopul ține aici o prea frumoasă cuvântare, care este gustată și primită de popor cu multă plăcere, căci cuprindea povește și îndemnuri absolut de lipsă pentru timpul de față.

După serviciul divin Prea Sfințitul controlează năstrapa cu sf. părțile, vasele sfințite; revedează matriculele și arhiva parohială; apoi primește omagiile membrilor comitetului și ai epitropiei parohiale, împreună cu cari cercetează locul, unde se va zidi noua biserică.

Nici de micuțele odrasle dela școală nu-și uită Arhipăstorul, ci îi cercetează și pe aceștia, întreținându-se aproape cu fiecare în parte.

Urmează vizitele: la preotul romano-catolic I. Berky, care și-a ținut de datorință să-și facă reverința la P. S. Sa, invitându-l să-i cerceteze și biserică, — apoi la primarul, la 2 țărani cu frica lui Dumnezeu și în fine la secretarul comunal I. Petri, unde doamna casei ne-a servit o mică gustare de post. — Nu zăbovim mult, ci facem pregătirea de plecare la

Denta.

Dela Omor Arhiepiscopul și suita Sa este condus de banderile din Omor până la hotar.

La hotarul comunei Denta este întâmpinat și salutat de primarul Ștefan Bucșan, de secretarul Carol Incze, de învățătorul Spasoie Cristea și de preotul sârbesc Dușan Gaic, carele vorbește românește și căruia Prea Sfințitul îi răspunde tot în limba română. — Întru întâmpinare

au ieșit 50 călăreți și 15 trăsuri, cari toate s'au atașat la suita vladicească.

În comuna Denta sunt ridicate 3 porți triumfale, care de care mai frumoase. — Casele și străzile în cea mai mare curățenie. — Ferestrele și porțile caselor sunt împodobite cu cilimuri și covoare de toată frumusețea. — Treicolorul național fălfaie cu mândrie pe casele credincioșilor.

Conduc la biserică, P. S. Sa întâmpină aici multă lume, fără deosebire de neam și credință. — La poarta bisericii este întâmpinat de protopopul Aug. Ghilezan, asistat de 6 preoți și de diaconul episcopesc. — În biserică se începe vecernia, servind 3 protoierei, 5 preoți și 1 diacon. — Strana dreaptă este condusă de fostul învățator și deputat în Sfatul țării Patrichie Rămneanțiu, iar strana stângă o conduce subvizorul școlar Petru Savii din Timișoara. — Ambii cântă frumos și plăcut. — Răspunsurile le dă corul din loc, sub conducerea învățătorului Vasilie Stoica. Răspunsurile corului sunt precise și înălțătoare.

La finea vecerniei, preotul locului Aurel Colojoară salută pe P. S. Sa și îi prezintă omagiile credincioșilor. — Prea Sfințitul îi răspunde și adresează poporului cuvinte adevărat părintești, pline de mângâiere sufletească, îndemnând poporul la păstrarea credinței și a datinelor strămoșești, la moralitate și la buna și frățească înțelegere, căci ce e bine și frumos, de cât a locui ca frații împreună.

Arhiereul controlează apoi chivotul cu sf. particele, vasele sfințite și întregul altar.

Esind din s. biserică, P. S. Sa este condus cu litia până la biserică sârbească de vis-à-vis, căci coreligionarii sârbi doresc să-i cerceteze și pe dânsii. — În poartă îl întâmpină și salută din nou preotul sârbesc, care îi deschide și ușile împărătești, ca să intre în altar. — Poporul adunat în biserică este dornic să asculte glasul Arhiereului și Prea Sfințitul le și adresează puține cuvinte, îndemnându-i la păstrarea credinței și la iubirea frățească, căci doară fiii aceleiași biserici pravoslavnice suntem.

De aici P. S. Sa cu suita Sa trece la biserică rom. catolică, înaintea căreia, în mijlocul credincioșilor săi, îl binevințează protopresbiterul Bappert din Deta, fiind parohia de aici filială celei din Deta.

P. S. Sa face apoi vizitele obicnuite la conducătorii și onorații comunei și la 2 creștini evlavioși de ai noștri.

Se inserase binișor, când am ajuns la preotul locului, unde s'a făcut revizia oficiului parohial.

Deși ne grăbiam, doamna preoteasă nu ne-a lăsat să plecăm, până ce nu ne-a servit o cină cu gustoase bucate de post.

Erau trecute orele 8 seara, când am plecat din Denta. — Noroc, că Deta este numai la 4 km. depărtare de Denta și așa de grabă sosim iarăși în ospitala casă a dlui Boleanțiu, unde doamna casei ne primește iarăși cu o gustare aleasă de post. — Nu întârziem mult, ci grăbim fiecare la ale sale, căci pe mâine zi ne așteaptă tura cea mai grea.

(Urmează)

„Pentru neam și lege”

Dintre toate sectele religioase, cea mai primejdioasă pentru biserica noastră românească este *secta baptiștilor*, care își are numirea dela faptul, că nu admite botezul pruncilor, ci numai al oamenilor mari. Secta aceasta își are originea din Anglia (din prima jumătate a veacului al 17-lea), de unde în scurtă vreme a trecut în America și acolo este astăzi cea mai răspândită sectă. Din secta mare a baptiștilor s'au format mai multe rătăcirii, pe cari le întâlnim și printre Români sub numirea de *poacăii, nazareni, sâmbătari și adventiști*. Aceste rătăcirii amenință cu distrugere organismul statului român și al bisericii naționale prin răspândirea în straturile muncitorimii dela țară și din orașe a ideilor subversive, retrograde și cosmopolite. De aceea este datoria fiecărui român cinstit și cu deosebire a fiecărui preot român să lupte din răputeri pentru a împiedeca lățirea acestor secte primejdioase. Un ajutor de mare preț pentru combaterea sectelor numite ne oferă cartea acum apărută a părintelui diacon *Dr. Gheorghe Comșa* sub titlul: „*Pentru neam și lege*”, cuprinzând 40 de cuvântări împotriva adventiștilor și baptiștilor. Atât ca *conținut*, cât și ca *formă*, cartea părintelui Comșa este atât de atrăgătoare, încât cel ce a luat-o odată în mână, nu se mai poate despărți de ea, până nu ajunge la sfârșitul ei.

Iată, cum o caracterizează prof. Dr. Ioan Mihăilescu dela facultatea de teologie din București:

„Deprins cu expunerea și talmăcirea cuvântului dumnezeesc, ca unul ce și-a câștigat deja reputațiunea de bun predicator, dispunând de întinse și variate cunoștințe, având la îndemână o bogată vistierie de cuvinte și zicători populare, pe care le folosește cu pricepere și măsură, cunoscând până în cele mai mici amănunte învățăturile rătăcite și rătăcitoare ce combat, Sfinția sa pășește sigur și hotărît la lucru, stăruie în el cu răbdare și râvnă și ajunge fără greș la țintă. Slăbiciunile, înconsecvențele, confuziunile, șiretlicurile adversarului sunt date pe față și combătute liniștit și cu demnitate. În adevărata dreapta învățatură a bisericii noastre le este opusă în termeni limpezi și lesne de înțeles, istorioare plăcute și atrăgătoare sunt presărate într-o cuvântare sau alta, pentru ilustrarea celor spuse și fixarea lor în mintea cititorului sau ascultătorului”.

„Ca plugarul înțelept, care smulge din vreme buruiana ce amenință să înăbușiască grâul din țărâna sa, ca acelaș plugar, care vântură grâul trețerat, ca să-l aleagă de pleavă și-l ciurue, ca să-l curețe de neghină și gunoaie, ca grădinarul iscusit, care curăță crângii uscate sau năpădite de omizi ale pomilor din grădina sa, tot așa părintele Comșa smulge și aruncă din șogorîl ortodoxiei buruieniile otrăvitoare ale rătăcirii sectanților, alege bobul curat al grâului dreptei credințe de neghină și de gunoaiele baptiste și adventiste...”

„*Pentru neam și lege*” a apărut în editura *Librării Diecezană Caransebeș* și P. Suru București, cu aprobarea Consistorului superior bisericesc și a Sf. Sinod și cu binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolitul al Ardealului.

Prețul: 35 Lei.

O recomand cu căldură tuturor fraților preoți.

Preotul *Petrache*.

Asociația clerului „Andrei Șaguna”, Biroul central.

Nr. 70 - 1923.

CONVOCARE.

În înțelesul §. 10 din Statutul Asociațiunii Clerului „Andrei Șaguna” convocăm al

**patrărea congres ordinar al preoțimii
ca congres misionar**

pe zilele de 23 și 24 Octomvrie stil nou 1923 în Arad, cu următorul

Program:

1. Slujba sf. liturghii în catedrala episcopescă, cu predică și chemarea Duhului sfânt.
2. Deschiderea congresului.
3. Raportul comitetului central.
4. Raportul casierului central.
5. Misiunea internă: „Cum putem duce pe Christos în mijlocul credincioșilor noștri?”
6. Biserica și viața socială: „Cum poate contribui biserica noastră la îmbunătățirea vieții sociale din parohie”.
7. Atitudinea bisericii noastre față de cei de alte credințe.
8. Propuneri. (Se vor anunța biroului central cel puțin cu 3 zile înainte de congres).
9. Alegeri parțiale.

Delegații despărțămintelor, aleși în înțelesul §. 6 din regulament, cum și toți, cari doresc să participe, sunt rugați să se anunțe din bună vreme părintelui Ioan I. Ardeleanu, paroh în Micălaca (lângă Arad).

Membrii comitetului central se convoacă la ședința pe ziua de 22 Octomvrie a. c., ora 9 a. m., în una din salele seminarului ortodox din Arad.

În aceeași zi la ora 6 seara se ține consfătuirea intimă a membrilor Asociației.

Sibiu, 1 Octomvrie 1923.

Biroul central:

Dr. Gh. Ciuhandu,
prezident.

Gheorghe Maior,
secretar gen. subst.

Organizațiile preoțești din întreaga țară sunt rugate a-și trimite reprezentanții. Oaspeții sunt bineveniți.

Delegații organizațiilor preoțești din alte părți și ai așezămintelor (publice, culturale, militare etc.), cari ne vor onora cu prezența, vor binevoi să se anunțe părintelui prezident Dr. Gh. Ciuhandu, asesor cons., Arad.

—❦—
Ș T I R I

Corpurile legiuitoare sunt convocate în sesiune ordinară pe ziua de 2/15 Octomvrie a. c.

P. S. Sa Episcopul nostru aflând că P. O. protopresbiter Ioan Pepa se află bolnav în Timișoara, l-a cercetat împreună cu P. S. Sa Arhiereul nostru Filaret Joi în 28 Septembrie. Avem plăcerea a comunica că P. O. DSA e afară de pericol și îi dorim însănătoșare deplină.

La examenul de cvalificațiune preoțească din 27. Sept. (10. Oct.) a. c. s'au prezentat 6 candidați, cari toți au fost admiși. Au obținut.

a) *calcul general distins*: diaconul Ioan Me-delean;

b) *calcul general bun*: Aurel Lugojan, Aurel Marta, Coriolan Roșca și Valeriu Suru; iar

c) *calcul general suficient*: Coriolan Ionescu.

Respectarea Duminicii. Contra impunerii asupra venitului după sesiunea parohială redusă din Cebza Consistorul nostru diecezan a înaintat apel la Administrația financiară din Timișoara, ca Comisiunea de apel să reformeze hotărârea Comisiunii de recensământ, scărițând impozitul.

Administrația financiară din Timișoara a fixat termenul de petracare și în consecință a citat Consistorul diecezan pe ziua de 14 Oct. a. c. stilul nou înaintea Comisiunii de apel.

Deoarece însă 14 Oct. stilul nou e zi de Duminică, s'a recercat Administrația financiară să amâne petracarea pe altă zi.

La această recercare a primit Consistorul răspunsul neașteptat, că *termenul de amânare nu se poate da și că cauza se va judeca în lipsă.*

În urma acestui caz unic în felul său se va face intervenție atât la Sf Sinod, cât și la Ministerul Cultelor, căci doară ne aflăm în stat român ortodox, în care biserica ortodoxă e „dominantă”. (?)

Cununie. Dl. Dimitrie Sgăvêrdia, contabilul Consistorului nostru diecezan, astăzi își sêrbează cununia în biserica catedrală din loc cu dșoara Olga, fca dlui Dimitrie Beuca din loc. Trans-mitem tinerei părechi urările noastre de bine.

Retribuțiunile preoțești dela stat pe trim. Aprilie--Iunie 1923. Ordonanțele pentru plata retribuțiilor preoțimei din dieceza noastră abia Duminică 24. Sept. (7. Oct.) au sosit.

Îndată ce Administrația financiară din Logoj va licvida sumele ordonanțate și după ce Cassa diecezană va termina lucrările pregătitoare, distribuirea sumelor se va face în modul obicinuit până acuma.

Cu începere dela 1. Aprilie a. c. s'a incuviințat pe seama preoțimei și *sporul curbei Lalescu*, în următoarele sume lunare:

Categoria preoților	fără gradații	cu 1 gradație	cu 2 gradații	cu 3 gradații	cu 4 gradații
	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei
Preoți doctori sau licențați în teologie	400	350	350	400	400
Preoți cu studii teologice ordinare	400	475	350	300	400
Capelanii	150	200	225	225	350
Preoți cu studii teologice extraordinare	100	150	175	150	200

Salarul, gradațiile, indemnitatea (sporul) de scumpete, suplimentul sporului de scumpete și ajutorul de familie rămân aceleași.

Este de observat numai, că în blanchetele pentru chitanțe, ce se vor distribui, *vechea indemnitate de scumpete și suplimentul sporului de scumpete*, acordat dela 1 Octomv. 1922, este trecut într'o poziție sub numirea de „Indemnitate de scumpete”; iar *sporul curbei Lalescu* se numește „spor de scumpete”. Tot într'o poziție este trecut și salarul cu gradațiile.

Din Verendin primim știrea, că credincioșii noștri de acolo au cumpărat pe seama bisericii un clopot cu prețul de 47.000 L., din care sumă 41.000 L. s'au acoperit din contribuțiile benevole, colectate dela credincioșii noștri cu dragoste față de biserică, iar restul de 6000 L. s'a plătit din banii bisericii.

Comitetul central al „Asociațiunii“ a invitat toate despărțămintele acestei „Asociațiunii“, ca de cu vreme să iee măsurile de cuviință, ca ziua mare de 1. Decembrie (18. Noemvrie st. v.), la care zi în a. 1918 neamul românesc din Ardeal, Bănat și Țara-Ungurească în adunarea națională dela Alba-Iulia a proclamat unirea sa cu patria-mamă, să fie sărbătorită în mod convenit pe întreg teritoriul Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramureșului.

Reprezentanța fundațiunii Gozsdu. În 1 și 2 Octombrie n. s'au întrunit în sesiunea de toamnă la ședință membrii Reprezentanței fundațiunii Gozsdu, sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*.

Au luat parte: PP. SS. Lor Episcopii *Roman* al Orăzii-mari și *Nicolae* al Clujului, dnii Avram Berlogia, Dionisie Poinar, Dr. C. Popasu și secretarul Dr. A. Crăciunescu.

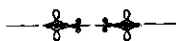
S'au pertractat chestiunile prescrise prin hotărârile testamentare și literile fundamentale. S'au luat dispozițiunile necesare, ca averea fundațională aflătoare în Buda-pesta să fie trecută în proprietatea ei sub administrarea reprezentanței legale, în baza tratatului dela Trianon. Indată ce averea va fi transpusă, se vor da din nou burse.

Ca membri ai reprezentanței în locurile vacante au fost aleși dnii Ioan I. Lăpădatu din Sibiu și Dr. N. Zigre din Oradea-mare.

Reprezentanța hotărând a face o matriculă a foștilor bursieri, s'a lansat cătră o mare parte a foștilor bursieri foaia de matriculă, împreună cu întrebarea, dacă foștii bursieri sunt în situația plăcută de a restitui eventual bursa avută, în scopul înființării unui cămin Gozsdu. La acest apel au răspuns favorabil toți bursierii, cari au primit până acum apelul. Unii din foștii bursieri au oferit îndoit și încincit bursa avută, iar dl Dr. Aurel Căndea, medic director în Timișoara a dat 10,000 Lei-

(„Telegr. Rom.“)

Serviciul militar se reduce la 2 ani. În noul proiect de lege pentru reorganizarea armatei se prevede reducerea serviciului militar sub arme la doi ani pentru toate armele și serviciile, afară de marină.

Poșta Redacției.

Preotul **A. I. în M.** Nu se poate publica, căci nu intră în vederile noastre.

Oficiul parohial Cacova. În forma trimisă mulțumită publică nu o putem publica. Cuprindeți-o mai pe scurt și cu plăcere îi facem loc.

CONCURSELE.

Pe baza ord. Ven. Con. diecezan ddtō 10 August 1923 Nr. 2529 B. se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postului de capelan temporal cu drept de succesiune pe lângă preotul George Gărbacea în parohia de cl. III-a în comuna *Brănești*, protopresbiteratul Făgetului.

Emolumentele:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială constătătoare din 32 jug.
2. $\frac{1}{4}$ din intravilanu de 400 □ st.
3. $\frac{1}{2}$ din stola și birul uzitat.
4. În lipsă de casă parohială, alesul se va îngriji de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post să-si substearnă recursele lor, conform regulamentului pentru parohii, adreseate com. par. din *Brănești* prin Pr. On. Oficiu Protopresbiteral din Făget. Recurenții sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică din *Brănești*, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual și nici decum în ziua alegeri.

Brănești, din ședința com. par., ținută la 23 Sept. 1923.

Iosif Vinea m. p.

președinte.

1—3

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* protopresb. tract.

Iosif Capotescu m. p.

not. com. par.

Pe baza ordinațiunei Ven. Cons. diecezan ddtō 4/VII 1922 Nr. 1981 B. ex 1922, se escrie concurs pentru parohia II-a din *Rudăria*, vacantă după repausatul preot Dr. Ioan Sirbu, protopresbiteratul *Mehadia*, care parohie e de claca III-a, cu termin de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Sesiunea parohială de 32 jug. cat.
2. Optsute Lei (800 Lei) dela lada cultului, ca leafă anuală.
3. Dările le va solvi alesul preot după state venitele.

Comuna nedispunând de locuință parohială, alesul preot se va îngriji singur de cortel.

Pe lângă slujba religioasă, alesul preot va avea să înmormânteze și boteze fără alte pretensiuni. Celelalte după uzul vechi din comună.

Recurenții să-și trimită recursele lor conform regulamentului, adresate com. parohial din *Rudăria*, Prea On. Of. protopresbiteral ort. rom. din *Mehadia*. Doritorii de a ocupa acest post au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cele bisericesti și oratorie.

Rudăria, din ședința com. paroh., ținută la 11/II/1923.

Olimpius Radulea m. p.

președintele com. paroh.

1—3

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepu* protepresbiter.

not. com. par.

Nr. 227/1923 exec.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor al Judecătoriai de ocol din Caransebeș, în sensul §-lui 102 art. de lege LX din 1881: resp. în sensul §-lui 19 art. de lege XLI. din 1908 prin aceasta publică, că în urma decisului Judecătoriai de ocol din Caransebeș de sub Nr. 609/1923 efectuându-se execuțiunea, la 15 Maiu 1923, în favorul execvanților Carol Rottmann și Comp. reprez. prin avocatul Dr. Iacob Déri contra execvatului pentru suma de 3742 Lei 98 bani acces. mișcătoarele cuprinse și supracuprinse, cari s'au prețuit în 20000 Lei și anume: 2 caii negrii se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Nr. 609/1923 G. a Judecătoriai de ocol Caransebeș, pentru incasarea pretensiunii de 2215 Lei bani capital, după aceasta din interesele și spelele de 386 Lei 25 bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație **pe ziua de 6-lea Noemvrie 1923 la orele 2^{1/2} p. m. în comuna Caransebeș** la locuința execvatului și toți aceia, cari au voie de a cumpăra, sunt invitați cu aceea observare, că mișcătoarele de sus în sensul art. de lege LX. din 1881: §-ul 107, 108 se vor vinde celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Întru cât mișcătoarele licitande sau cuprins și supracuprins din partea altor creditori și acestia și-au câștigat dreptul de acoperire asupra licitației în sensul §-lui 129 a legei LX. din 1881: se va efectui și în favorul lor.

Caransebeș, la 9 Octomvrie 1923.

Mihail Gurau
executor jud. reg.

LA LIBRĂRIA SI TIPOGRAFIA
DIECEZANĂ din CARANSEBES
sosesc în scurt timp următoarele

**OBIECTE
BISERICESTI**

◆ ◆
CĂDELNIȚI,

Candele, potire, sfeșnice,
cruci, discuri cu stelute.

AVIZ!

Am onoare a aduce
la cunoștință On.
public, că în Strada
Traian Doda Nr. 395
(lângă cancelăria
Dlui Dr. Morariu)
am deschis un

ATELIER DENTAR

— Cu toată stima —

FERDINAND BÖMGHIS
DENTIST, CARANSEBES.

2-6

A APĂRUT

în editura „Librăriei diecezane“
Caransebeș și P. S U R U București

PENTRU NEAM ȘI LEGE

patruzeci cuvântări de învățătură im-
potriva adventiștilor și baptiștilor
de diaconul Dr. Gheorghe Comșa, subdirector general în Mi-
nisterul Cultelor și Artelor. Prefață de Prof. Dr. I. Mihăilescu.
Cu aprobarea Consistorului superior bisericesc și a Sf. Sinod și cu
binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolit al Ardealului. Prețul 35 Lei.

În editura Tipografiei și Librăriei
Diecezane din Caransebeș
a apărut:

**Primii Gramatici
Români Bănățeni**

Gramatica lui Constantin Diaconovici Loga
Buda 1822

și Fragmente din viața și faptele lui.

Reproducere din „Foaia Diecezană“.

— PREȚUL 12 LEI. —